

Ўзбекистон Республикаси
Соғлиқни сақлаш вазирининг
2025 йил "23" июндаги
180-сонли буйруғига
илова

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ
РЕСПУБЛИКА ШОШИЛИНЧ ТИББИЙ ЁРДАМ ИЛМИЙ МАРКАЗИ

БОЛДИР СУЯКЛАРИ СИНИШЛАРИ

НОЗОЛОГИЯЛАРИ БЎЙИЧА ТИББИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ МИЛЛИЙ КЛИНИК СТАНДАРТЛАРИ

ТОШКЕНТ 2025

«ГАСДИКЛАЙМАН»»
Республика шохилинч тиббий
ёрдам илмий маркази директори
Алимов Д.А.

2025 йил

БОЛДИР СУЯКЛАРИ СИНИШЛАРИ

НОЗОЛОГИЯЛАРИ БЎЙИЧА ТИББИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ МИЛЛИЙ КЛИНИК СТАНДАРТЛАРИ

ТОШКЕНТ 2025

БОЛДИР СУЯКЛАРИ СИНИШЛАРИ

НОЗОЛОГИЯЛАРИ БЎЙИЧА ТИББИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ МИЛЛИЙ КЛИНИК СТАНДАРТЛАРИ

ТОШКЕНТ 2025

**БОЛДИР СУЯКЛАРИ СИНИШЛАРИ
НОЗОЛОГИЯЛАРИ БЎЙИЧА ТИББИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ МИЛЛИЙ КЛИНИК СТАНДАРТЛАРИ**

ТАШХИСЛАШ ВА ДАВОЛАШГА ЖАЛБ ЭТИЛАДИГАН МУТАХАССИСЛАР НОМИ

ХКТ-10/11 бўйича кодланиши:	Нозологик номланиши:	Нозология бўйича амбулатория шароитида ташхислаш ва даволаш учун жалб этиладиган мутахассислар		Нозология бўйича стационар шароитида ташхислаш ва даволаш учун жалб этиладиган мутахассислар	
		Асосий назорат қилувчи мутахассис	Қўшимча жалб этиладиган мутахассислар	Асосий назорат қилувчи мутахассис	Қўшимча жалб этиладиган мутахассислар
S82.0- S82.9 NC92.0-92.8 NC92.Y NC92.Z	Болдир суяклари синишлари	Травматолог	хирург; терапевт табобат мутахассиси	Травматолог	Нейрохирург; хирург; рентгенолог; ультратовуш диагностикаси шифокори; анестезиолог- реаниматолог; терапевт; ангиохирург; микрохирург; эндокринолог; табобат мутахассиси

**БОЛДИР СУЯКЛАРИ СИНИШЛАРИ НОЗОЛОГИЯСИ БЎЙИЧА ТЕЗ ВА ШОШИЛИНЧ ТИББИЙ ЁРДАМ КЎРСАТИШ
ХОЛАТЛАРДА**

Диагностик тадбирлар	Тиббий хизматлар номи	Тез ва шошилинч тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича					Хизмат кўрсатиш ёки текширувни ўтказиш минимал сони	Даволаш муддати
		Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам*				
		ТТЁ/ уй шароитида	ОП/ ОШП/ КТМП	Туманлараро шошилинч ёрдам маркази	Вилоят шошилинч тез тиббий ёрдам ИИАТМ филиали	Республика шошилинч ва тез тиббий ёрдам ИИАТ маркази		
Асосий мутахассис (шифокор) маслаҳати	Шикоят ва анамнез	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	хар куни	Даволаш муддати асоратсиз синишларда 7-10кун; асоратли синишларда 14-21кун
	Объектив курик	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	хар куни	
	Клиник –инструментал текширувлар		ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	хар куни	
	Хар куни травматолог кузатуви, боғлам алмаштириш, шунингдек урта ва кичик тиббий ходимлар томонидан парваришlash	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	хар куни	Операциядан кейин яралар битгунча
Изоҳ:								
Мутахассис (шифокор) маслаҳати (кўшимча)	1. Рентгенолог	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	кўрсатма бўйича	
	2. Нейрохирург	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	кўрсатма бўйича	
	3. Ультратовуш диагностикаси шифокори	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	кўрсатма бўйича	
	4. Анестезиолог-реаниматолог	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	кўрсатма бўйича	
	5. Терапевт	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	кўрсатма бўйича	
	6. Хирург	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	кўрсатма	

							бўйича	
	7. Ангиохирург	-	-	-	ўтказилади	ўтказилади	кўрсатма бўйича	
	8. Микрохирург	-	-	-	ўтказилади	ўтказилади	кўрсатма бўйича	
	9. Эндокринолог	-	-	-	ўтказилади	ўтказилади	кўрсатма бўйича	

Изоҳ: - тор доира мутахассисларининг кўриги беморда кўшимча ёндош касалликлар аниқланганда, қўшма ва комбинацияланган жароҳатларда кўрсатмага мувофиқ ўтказилади;
- болдир суяклари асоратланган кечувида мурожаат бўлса ва/ёки аниқланса, шошилиш жарроҳлик амалиётига кўрсатма юзага келган ҳолатларда шошилиш равишда тор доира мутахассислари консултацияси ўтказилади, бемор ҳолатига қараб стационар шароитда жарроҳлик амалиёти ўтказилади.

Асосий лаборатор текширувлар	1. Қон умумий (клиник) таҳлили	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	касаллик бўйича стационар даволанишда камида 1-2 марта ва/ёки кўрсатмага мувофиқ	
	2. Сийдик умумий (клиник) таҳлили	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	касаллик бўйича стационар даволанишда камида 1-2 марта ва/ёки кўрсатмага мувофиқ	

Изоҳ: асоратсиз болдир суяклари синишларида ва консерватив даво қўлланилган ҳолатларда қон ва сийдик умумий таҳлили асосий, қон гуруҳи ва резус факторни аниқлаш, коагулограмма ва қон биокимёвий текширувлари кўшимча сифатида тайинланади. Асоратли синишларда ва оператив даво ўтказилганда юқоридаги ва қуйидаги барча таҳлиллар асосий сифатида тайинланади.

Кўшимча лаборатор текширувлар	1. Коагулограмма	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	касаллик бўйича стационар даволанишда камида 1 марта ва/ёки кўрсатмага мувофиқ	
	2. Қон биокимёвий текширувлари	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	касаллик бўйича	

							стационар даволанишда камида 1 марта ва/ёки кўрсатмага мувофиқ	
	3. Қон гуруҳи ва резус факторни аниқлаш	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	кўрсатма бўйича, 1 марта	

Изоҳ: беморга тор доира мутахассислари консултацияси ўтказилганида ёндош касалликлари аниқланганда, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб мавжуд ва зарур бўлган лаборатор текширувлари ўтказилади.

Асосий инструментал текширувлар	1. Болдир суяклари рентгенограммаси (икки проекцияда)	-	-	-	ўтказилади	ўтказилади	1 марта ва/ёки кўрсатмага мувофиқ	
--	--	---	---	---	------------	------------	-----------------------------------	--

Изоҳ: -

Қўшимча инструментал текширувлар	1.Қийшиқ бурчак остида болдир рентгенограммаси (болдир-ошиқ бўғими соҳаси синишларида),	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	касаллик бўйича стационар даволанишда камида 1 марта ва/ёки кўрсатмага мувофиқ	
	2. кўрсатма бўйича МСКТ (бўғим ичи синишларида), ЭФГДС	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	касаллик бўйича стационар даволанишда камида 1 марта ва/ёки кўрсатмага мувофиқ	
	3. Оёқ қон томирлари РДС	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	касаллик бўйича стационар даволанишда камида 1 марта ва/ёки кўрсатмага мувофиқ	

	4. ЭКГ	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	касаллик бўйича стационар даволанишда камида 1 марта ва/ёки кўрсатмага мувофик	
--	--------	---	---	------------	------------	------------	--	--

Изоҳ: беморда қўшма шикастларга гумон ва ёндош касалликлари бўлган ҳолларда ҳамда ва мутахассислар (қўшимча) маслаҳатидан сўнг қўшимча инструментал текширувлар ўтказилиш мумкин.

ШОШИЛИНЧ СТАЦИОНАР ДАВОГА КЎРСАТМА:

Диагностик тадбирлар	Тиббий хизматлар номи	Тез ва шошилинч ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича					Хизмат кўрсатиш ёки текширувни ўтказиш минимал сони	Даволаш муддати
		Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам*				
		ТТЁ/ уй шароитида	ОП/ ОШП/ КТМП	Туманлараро шошилинч ёрдам маркази	Вилоят шошилинч тез тиббий ёрдам ИИАТМ филиали	Республика шошилинч ва тез тиббий ёрдам ИИАТ маркази		
Бошқа турдаги текширувлар	1. Болдир суякларининг силжимаган синишларида (катта шиш бўлса, юқориэнергетик травмалардан кейин автотравма, кататравма ва б.), болдир суякларининг силжиб синишлари.	-		ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	касаллик бўйича 1 марта ва/ёки кўрсатмага мувофик	Даволаш муддати асоратсиз синишларда 7-10кун; асоратли синишларда 14-21кун

	<p>2) шошинч госпитализацияга кўрсатмалар: қон-томир тутами сиқилиши ёки шикастланиши, суяк бўлаклари билан терининг тешилиш хавфи, очик синишлар, суяк бўлаклари орасидаги юмшоқ тўқималар интерпозицияси</p>	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади	касаллик бўйича 1 марта ва/ёки кўрсатмага мувофик	<p>Даволаш муддати асоратсиз синишларда 7-10кун; асоратли синишларда 14-21кун</p>
--	--	---	------------	------------	------------	---	---

Изоҳ:

МЕДИКАМЕНТОЗ ДАВО

Даволаш тадбирлари (асосий медикаментоз даво)		Тез ва шошинч ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича					Ўртача суткалик дозировкаси	Бир курслик дозировка
		Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам*				
Дори-воситанинг (халқаро патентланмаган) номи	Дори-воситанинг дозировкаси ва қўлланилиши	ТТЁ/ уй шароитида	ОП/ ОШП/ КТМП	Туманлараро шошинч ёрдам маркази	Вилоят шошинч тез тиббий ёрдам ИИАТМ филиали	Республика шошинч ва тез тиббий ёрдам ИИАТ маркази		
<p>1.Нострероид яллиғланишга қарши воситалар (диклофенак, кетопрофен, парацетамол)</p>	<p>75мг мушак орасига, 100мг мушак орасига, 500мг перорал</p>	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	<p>Оғрик синдромига боғлиқ холда 3-5 кун ва/ёки кўрсатма бўйича</p>	<p>3-5 кун ва/ёки кўрсатма бўйича</p>
<p>2. Маҳаллий таъсирга эга анестетиклар (новокаин, лидокаин)</p>	<p>Маҳаллий блокада учун 1марта ва /ёки кўрсатма бўйича (0,5%-10-20мл, 2%-5,0)</p>	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	<p>Маҳаллий блокада учун 1марта ва /ёки кўрсатма бшйича</p>	<p>Маҳаллий блокада учун 1марта ва /ёки кўрсатма бшйича</p>

Изоҳ:

Даволаш тадбирлари (қўшимча медикаментоз даво)		Тез ва шошинч тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича					Ўртача суткалик дозировкаси	Бир курслик дозировка
		Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам*				
Дори-воситанинг	Дори-воситанинг	ТТЁ/ уй шароитида	ОП/ ОШП/	Туманлараро шошинч	Вилоят шошинч тез	Республика шошинч ва		

(халқаро патентланмаган) номи	дозировкаси ва қўлланилиши		КТМП	ёрдам маркази	тиббий ёрдам ИИАТМ филиали	тез тиббий ёрдам ИИАТ маркази		
1.Инфузион эритмалар (Натрий хлорид 0,9%, Глюкоза 5%, Рингер эритмаси, янтар кислотаси)	250-500-1000мл томир ичига бемор ёши ва вазни, куйиш жарохати майдонига боғлиқ равишда. Парентерал	-	-	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	Бемор ёши ва вазни, синиш турига боғлиқ равишда	Бемор ёши ва вазни, синиш турига боғлиқ равишда
2. Антибиотиклар (Цефтриаксон, ципрфлоксацин)	2000мг/сут, 1000мг/сут Бемор ёши ва вазнига боғлиқ равишда. Парентерал ва перорал	-	-	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	Бемор ёши ва вазнига боғлиқ равишда	Бемор ёши ва вазнига боғлиқ равишда
3. Антикоагулянтлар (гепарин, эноксипарин, ривароксабан)	20000ХБ /сут, 4-6мг/сут 10-15-20мг/сут Бемор ёши ва вазнига боғлиқ равишда. Парентерал ва перорал	-	-	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	Бемор ёши ва вазнига боғлиқ равишда	Бемор ёши ва вазнига, ортопедик ётоқ холати вақтига боғлиқ равишда
4. H₂-гистамин рецепторлари блокаторлари (омепразол)	20-40мгсут Нострероид яллиғланишга қарши воситалар қўлланилган холларда бемор ёши ва вазнига боғлиқ холда	-	-	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	Нострероид яллиғланишга қарши воситалар қўлланилган холларда бемор ёши ва вазнига боғлиқ равишда	Нострероид яллиғланишга қарши воситалар қўлланилган холларда бемор ёши ва вазнига боғлиқ равишда
5. Яллиғланишга қарши табиий воситалар	Бемор ёши ва вазнига боғлиқ равишда. Перорал	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	Бемор ёши ва вазнига боғлиқ равишда. Перорал	Бемор ёши ва вазнига боғлиқ равишда. Перорал
6. Маҳаллий таъсирга эга табиий анестетиклар	Бемор ёши ва вазнига боғлиқ равишда. Перорал	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	Бемор ёши ва вазнига боғлиқ равишда. Перорал	Бемор ёши ва вазнига боғлиқ равишда. Перорал
7. Табиий	Бемор ёши ва	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	Бемор ёши ва	Бемор ёши ва

антикоагулянтлар	вазнига боғлиқ равишда. Перорал						вазнига боғлиқ равишда. Перорал	вазнига боғлиқ равишда. Перорал
8. табиий суяк синигини битирувчилар	Бемор ёши ва вазнига боғлиқ равишда. Перорал	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади	Бемор ёши ва вазнига боғлиқ равишда. Перорал	Бемор ёши ва вазнига боғлиқ равишда. Перорал
Изоҳ: беморнинг умумий аҳволи ва синган сегмент локал ҳолати ҳамда ёндош касалликлари мавжудлигига қараб қўшимча дори воситалари буюрилиши мумкин								

ТЕЗ ВА ШОШИЛИНЧ ЖАРРОҲЛИК АМАЛИЁТИ

Даволаш тадбирлари (оператив даво)	Тез ва шошилинч тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича				
	Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам*		
	ТТЁ/ уй шароитида	ОП/ ОШП/ КТМП	Туманлараро шошилинч ёрдам маркази	Вилоят шошилинч тез тиббий ёрдам ИИАТМ филиали	Республика шошилинч ва тез тиббий ёрдам ИИАТ маркази
Жарроҳлик амалиёти/аралашув/муолажа номи					
1. Ўчоғдан ташқари (ташқи фиксацион аппаратлар)	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади
2. Экстремедуллар (пластиналар)	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади
3. Интрамедуллар (блокловчи ва блокланмайдиган штифтлар)	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади
4. Комбинирланган.	-	-	ўтказилади	ўтказилади	ўтказилади
Изоҳ: болдир суяқларининг асоратли синишларида (қон-томир тутами сиқилиши ёки шикастланиши, суяк бўлақлари билан терининг тешилиш хавфи, очик синишлар) шошилинч тарзда оператив даво ўтказилади, қолган ҳолатларда бемор умумий аҳволи ва сегментнинг локал ҳолатига боғлиқ равишда оператив даво ўтказилади					

(ДАВОЛОВЧИ ОВҚАТЛАНИШ/ПАРҲЕЗ)

Овқатланиш тартиби	Тез ва шошилинч тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича				
	Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам*		
	ТТЁ/ уй шароитида	ОП/ ОШП/ КТМП	Туманлараро шошилинч ёрдам маркази	Вилоят шошилинч тез тиббий ёрдам ИИАТМ филиали	Республика шошилинч ва тез тиббий ёрдам ИИАТ маркази
Парҳез столи ва унинг давомийлиги					
1. №15 стол (умумий). Бемор стационардан чиқарилгунича	-	-	қўлланилади	қўлланилади	қўлланилади
Изоҳ: беморнинг умумий аҳволи ва ёндош касалликларини ҳисобга олган ҳолда парҳез столи ўзгартирилиши мумкин.					

(РЕАБИЛИТАЦИЯ)

Реабилитация тадбирлари	Тиббий хизматлар номи	Уй шароитида	ОШП/ОП / КТМП	Стационар шароитида	Тадбирлар минимал сони	Реабилитация муддати
Мутахассис (шифокор) маслаҳати	1. Физиотерапевт	-	ўтказилади	ўтказилади	Курсатмага мувофик	3-6 ой
	2. Травматолог	-	ўтказилади	ўтказилади	Хар ойда 1 марта	3-12 ой
	3. Терапевт ва б. мутахассислар	-	ўтказилади	ўтказилади	Курсатмага мувофик	6 ой
	4. Халқ таботати мутахассиси		ўтказилади	ўтказилади	Курсатмага мувофик	
Изоҳ: 3-6 ой давомида консерватив реабилитация муолажалари ўтказилади. Травматолог ва физиотерапевт кўриги шу муолажалар коррекцияси учун зарур. Терапевт ва б.мутахассислар маслаҳати ёндош касалликлар коррекцияси учун керак булади.						
Лаборатор текширувлар			ўтказилади	ўтказилади	Курсатмага мувофик	Курсатмага мувофик
Изоҳ: бемор ёндош касалликларини ҳисобга олган ҳолда қўшгимча текширувлар буюрилиши мумкин.						
Инструментал текширувлар	1. Рентгенография	-	ўтказилади	-	8-12-16 ҳафталарда ва ёки кўрсатмаларга мувофик	
Изоҳ: инструментал текширув травматолог кузатуви синиш битиш жараёнини кузатиш мақсадида ўтказилади.						
Реабилитация муолажалари бодир синишдан кейинги асорталарни олдини олиш/ёки камайтириш мақсадида амалга оширилади.						
Реабилитацион усуллар	1. Физиотерапия муолажалари	-	ўтказилади	-	2-3 ойда	1 йил
	2. Даволовчи физкультура	ўтказилади	ўтказилади	-	доимо	1 йил
	3. Санаторий-курорт даволаниш	-	-	ўтказилади	1-2 марта	1-2 йил
Изоҳ: ривожланган асорталарнинг оғирлигига қараб, керак бўлса, реабилитация курслари бир йил давомида 1 курсдан 3 курсгача белгиланиши мумкин.						

РШТЁИМ травматология илмий-клиник

бўлими раҳбари, т.ф.д., профессор

Валиев Э.Ю.

РШТЁИМ травматология илмий-клиник

бўлими 2-босқич докторанти

Каримов Б.Р.